

Razem możemy więcej

Trzy lata temu Warszawski Instytut Bankowości zainaugurował program Bankowcy dla Edukacji Finansowej Młodzieży BAKCYL. Tytułowego bakcyła wiedzy finansowej zaszczepiają młodzieży gimnazjalnej wolontariusze z banków. W projekcie ważną rolę odgrywają banki spółdzielcze. W lekcjach BAKCYLA uczestniczyło już niemal 17 tys. uczniów szkół gimnazjalnych. Jak pokazują liczne badania na temat stanu wiedzy ekonomicznej Polaków, potrzeby w tym zakresie są jednak znacznie większe.

URSZULA SZULC

Dyrektor Projektu BAKCYL, Warszawski Instytut Bankowości

Potrzeba edukacji finansowej

Bezspornym faktem jest, że znajomość zasad zarządzania własnymi finansami pozwala ludziom uniknąć błędów finansowych. Dla instytucji finansowych świadomy i odpowiedzialny klient stanowi mniejsze ryzyko w prowadzeniu biznesu. Tym samym niezbędna jest edukacja finansowa, którą OECD definiuje jako „proces, dzięki któremu finansowi konsumenci/inwestorzy lepiej rozumieją produkty i koncepcje finansowe, a poprzez nauczanie i/lub obiektywne doradztwo rozwijają umiejętności i pewność siebie, dzięki czemu mogą stać się bardziej świadomi ryzyka i własnych możliwości finansowych, dokonywać wyborów, wiedzieć, gdzie udać się po pomoc, a także podejmować inne skuteczne działania w celu poprawy swojego finansowego dobrobytu”. (*Improving Financial Literacy: Analysis of Issues and Policies, OECD Publishing, Paris 2005, s.13, <http://www.terribilrpasticcio.info/wp-content/uploads/2009/04/wolf-su.lobby.pdf>*)

Mówić o finansach i edukować w tym zakresie należy jak najwcześniej. Jeśli Jaś nabierze dobrych przyzwyczajeń w zakresie oszczędzania i planowania wydatków, to jako Jan z pewnością będzie miał większe możliwości finansowe. Szczególnie przełomowy okres dla edukacji finansowej to czas gimnazjum. W wieku

13 lat młodzi ludzie nabierają ograniczonej zdolności do czynności prawnych, w tym mogą swobodnie dysponować środkami zgromadzonymi na rachunku bankowym i posługiwać się kartą bankomatową. I jakkolwiek zostanie rozwiązana kwestia gimnazjów w Polsce, to niezmiennym pozostanie fakt, że w tym okresie edukacji zmieniają się zachowania finansowe młodzieży i stawiane są pierwsze kroki w finansową dorosłość. Potwierdza to szereg badań, w tym „Diagnoza wiedzy i świadomości ekonomicznej dzieci i młodzieży w Polsce” z 2015 przeprowadzona przez konsorcjum Pracowni Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia” i Grupy IQS dla Departamentu Edukacji i Wydawnictw NBP.

Synergia działań

W edukację finansową młodzieży zaangażowało się wiele instytucji finansowych. Szczególnym przykładem działań edukacyjnych jest realizowany od 2013 roku projekt Bankowcy na rzecz edukacji finansowej

LEKCJA W ZESPOLE SZKOLNO-GIMNAZJALNYM IM. JANA KWIECIŃSKIEGO W BARTNIKACH, PROWADZI WOLONTARIUSZ ADAM NIEDŹWIADEK

LEKCJA W PUBLICZNYM GIMNAZJUM NR 3 W RADOMSKU, PROWADZI WOLONTARIUSZ PIOTR MIELCZAREK

młodzieży BAKCYL, którego pomysłodawcą i organizatorem jest Warszawski Instytut Bankowości. Szczególnym, gdyż uczestniczy w nim solidarnie wiele banków, w tym banki spółdzielcze. Takie rozwiązanie jest zgodne z rekomendacjami OECD, które promują ideę integracji wielu niezależnych działań edukacyjnych, dzięki czemu można uniknąć powielania zarówno ofert dla szkół, jak i zasobów zaangażowanych instytucji, przy jednoczesnym zapewnieniu jakości. Wspólne działania edukacyjne wspierają pozytywny wizerunek całego sektora bankowego, jednocześnie wskazują te banki, które zdecydowały się zaangażować w projekt BAKCYL. W projekcie aktualnie uczestniczy 17 instytucji, w tym Bank Spółdzielczy w Płońsku, Warszawski Bank Spółdzielczy, Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie, Mazowiecki Bank Spółdzielczy w Łomiankach, ESBANK Bank Spółdzielczy, Bank Spółdzielczy w Sztumie, Poznański Bank Spółdzielczy. Banki spółdzielcze odgrywają w projekcie szczególną rolę. Ich siłą jest ścisła współpraca ze społecznościami lokalnymi i zaufanie, jakie zdobyły w danym środowisku. Projekty edukacyjne powinny wykorzystywać potencjał środowisk lokalnych, bo lepiej i efektywnie pracuje się w znanym miejscu.

Projekt BAKCYL jest realizowany w partnerstwie ze Związkiem Banków Polskich. W roli Mecenasa Edukacji Finansowej BAKCYL projekt wspierają także Biuro Informacji Kredytowej S.A. oraz Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A., patronat honorowy objął Narodowy Bank Polski oraz instytucje oświatowe: Minister Edukacji Narodowej, Mazowiecki Kurator Oświaty, Śląski Kurator Oświaty, Łódzki Kurator Oświaty, Ma-

łopolski Kurator Oświaty, Pomorski Kurator Oświaty i Wielkopolski Kurator Oświaty. Tak wiele instytucji współpracujących w jednym projekcie oraz dobre oceny od szkół, w których lekcje się już odbywały, to wyjątkowa rekomendacja dla nowych gimnazjów, które dopiero rozpoczynają współpracę z BAKCYLEM.

Eksperci bankowi w roli nauczycieli

W ramach projektu BAKCYL prowadzone są w klasach gimnazjalnych lekcje z czterech tematów: „Twoje pieniądze”, „Pożyczaj z głową”, „Mądre inwestowanie”, „Finanse na całe życie”. Pełen cykl czterech lekcji stanowi kompendium wiedzy na temat finansów dla młodego człowieka, rozpoczynającego start w dorosłość. Celem edukacyjnym cyklu lekcji BAKCYLA jest, aby młodzi ludzie znali zasady wyboru i korzystania z produktów finansowych, a także nauczyli się planować finanse, tak aby móc realizować swoje cele życiowe i zapewnić sobie godziwe życie na emeryturze. Pytania młodzieży potwierdzają zainteresowania i potrzebę zdobywania wiedzy finansowej, np. „W co najlepiej inwestować?”, „Jak wysoką emeryturę będę miał?”, „Jeśli małżeństwo bierze kredyt, to po rozwodzie kto go spłaca?”. „Karta zbliżeniowa - jak działa?”, „O co pyta bank, kiedy chcemy zaciągnąć kredyt?”, etc.

Lekcje BAKCYLA prowadzą w formule wolontariatu bankowcy. Do swojej roli są przygotowywani dydaktycznie, otrzymują także pakiet materiałów do efektywnego prowadzenia lekcji. Doświadczony bankowiec, ekspert w swej dziedzinie, w roli prowadzącego lekcje o finansach jest wiarygodny, profesjonalnie odpowie nie tylko na pytania merytoryczne, których

„W co najlepiej inwestować?“, „Jak wysoką emeryturę będę miał?“, „Jeśli małżeństwo bierze kredyt, to po rozwodzie kto go spłaca?“, „Karta zbliżeniowa - jak działa?“, „O co pyta bank, kiedy chcemy zaciągnąć kredyt?“, „Jakie trzeba mieć wykształcenie, żeby zostać bankowcem?“ – przykładowe pytania uczniów z lekcji BAKCYLA

przykłady przytoczono powyżej, ale także o wykonywany zawód, np. „jakie trzeba mieć wykształcenie, żeby zostać bankowcem?“. Kontakt z bankowcem może skłonić niektórych uczniów do wyboru drogi zawodowej związanej z instytucjami finansowymi. Samym wolontariuszom prowadzenie lekcji i kontakt z uczniami daje wiele satysfakcji, a świadomość, że swoim przykładem mogą pozytywnie wpłynąć na przestrzeganie całego sektora bankowego jest niezwykle motywująca.

Dostępność oferty edukacyjnej

Wiele ofert edukacyjnych trafia do ograniczonej grupy odbiorców, szczególnie w dużych miastach. Dla projektu BAKCYL dodatkowym sposobem dotarcia do szkół jest znajomość lokalnych środowisk przez samych wolontariuszy, a także banki spółdzielcze. Dostępność wolontariuszy to de facto jedyne ograniczenie dla realizacji lekcji w danym regionie. Warto podkreślić, że BAKCYL bardzo często gości w szkołach wiejskich, dla których dostęp do ciekawych propozycji rozszerzających zakres nauczania jest utrudniony. Pierwsze szkoły objęte ofertą BAKCYLA od 2013 roku były z województwa mazowieckiego. Od roku 2014 BAKCYL rozprzestrzenił się na województwo łódzkie, a od 2015 także na śląskie i małopolskie. W roku 2016 roku zostaną przygotowani wolontariusze dedykowani na kolejne 3 województwa, w tym pomorskie i wielkopolskie. W planach na koniec 2017 roku jest, aby projekt był dostępny dla szkół w całym kraju. Rozwój geograficzny projektu jest uzależniony od przystąpienia kolejnych banków i ich wolontariuszy.

BAKCYL 2013-2015 w liczbach

Blisko 16.600 uczestników lekcji
746 lekcji
129 szkół gimnazjalnych
5+ średnia ocena od uczniów dla wolontariuszy i lekcji BAKCYLA

Korzyści dla wolontariusza i banku

Wolontariat kompetencji, w którym przekazywana jest wiedza, to możliwość czynienia dobra, ale także szansa rozwoju, również zawodowego. Każda przeprowadzona lekcja to dobre ćwiczenie w prowadzeniu prezentacji, pracy z grupą, wystąpien publicznych. Jednocześnie wolontariusz - pracownik świadomy, z szerokimi kompetencjami - daje gwarancję wyższego standardu obsługi klienta banku. Ma to szczególne znaczenie w przypadku banków spółdzielczych, dla których znajomość rynku lokalnego jest podstawą funkcjonowania.

Na koniec warto jednak przypomnieć co jest zasadniczym celem projektów takich, jak BAKCYL. Halina Choroś, Prezes Mazowieckiego Banku Spółdzielczego w Łomiankach przedstawiła go następująco: „*Jestem przekonana, że uczestnictwo w zajęciach BAKCYLA zachęci i przygotowuje młodzież do świadomego podejmowania decyzji o wyborze usług oferowanych przez różne instytucje finansowe. Mam również nadzieję, że w przyszłości tym wybranym partnerem finansowym zostanie jeden z banków sektora spółdzielczego...*”. Wspierajmy zatem dalej działania edukacyjne, bo w dłuższej perspektywie zaowocują świadomymi i odpowiedzialnymi klientami. ☺